

Viborg Kommune
Bøgeskovens Børnehus

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 3-6 ÅR

Hjernen&Hjertet

RAMBOLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING	3
1.1 Indledning	3
1.2 Værdier	4
1.3 Pædagogiske principper	5
1.4 Læringsforståelse	5
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	8
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL	8
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV	9
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION	9
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN	10
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	10
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	11
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	12
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN	12
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER	13
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION	13
3.4 METODER TIL EVALUERING	13
3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS	13
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER	15
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	15
4.2 SOCIALE KOMPETENCER	16
4.3 SPROGLIG UDVIKLING	17
4.4 KROP OG BEVÆGELSE	18
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER	19
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER	20
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE	22
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ	22
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER	22
6 AFSLUTNING	23

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Kommunens fastsatte indledning

Den pædagogiske læreplan skal ses som et arbejdsredskab til at kvalificere og dokumentere 0-6-åriges læring og udvikling. Vi har i Viborg Kommunes Dagtilbud særlig fokus på de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene. Læreplanen skal sikre, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene i samarbejde med forældre bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder. Læreplanen skal bruges som et dagligt, pædagogisk redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed til udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene.

I Dagtilbud i Viborg Kommune rettes blikket mod kerneopgaven – opgaven vi løser sammen til gavn for barnet. Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om, hvordan vi sammen løser opgaven, skal være indeholdt i de opstillede mål og tiltag.

Ledelsen bør sikre, at bestyrelsen får forelagt det arbejde, som ledelse og personale foretager i forbindelse med udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Denne pædagogiske læreplan er gældende for perioden 2017 til 2018.

Dagtilbuddets indledning

Du sidder nu med Bøgeskovens Børnehus pædagogiske læreplan i hånden. Den pædagogiske læreplan er hvor vi som institution sammen med forældrebestyrelsen sætter mål for den kommende periode. Læreplanen vil beskrive hvordan vi arbejder med målene, samt hvordan vi undervejs vil sikre at vi er på rette kurs.

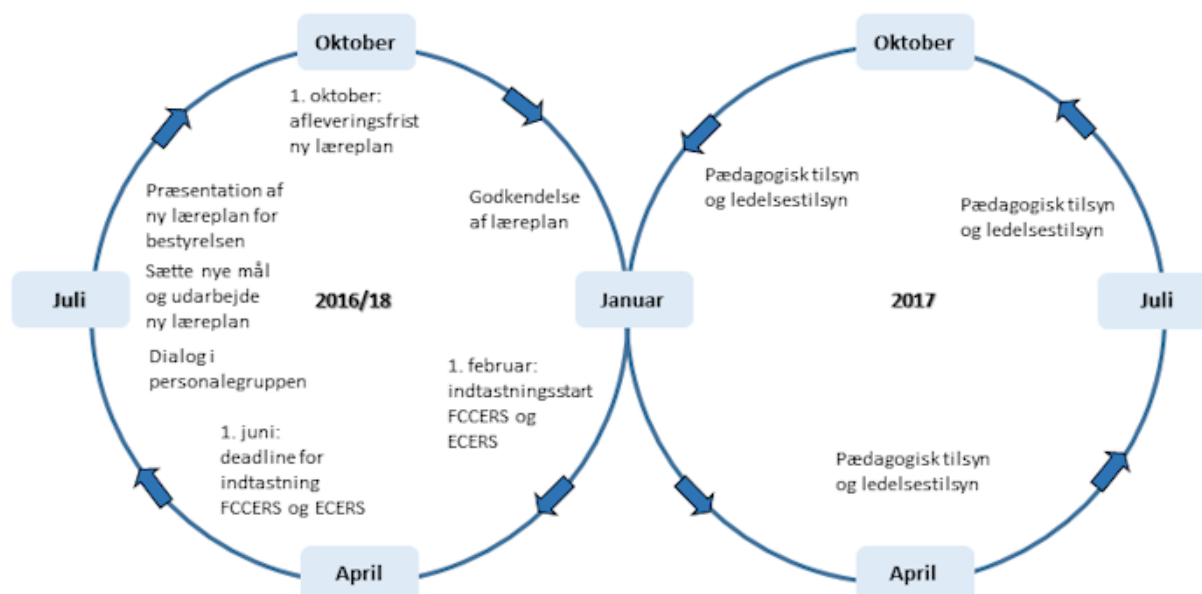
Den pædagogiske læreplan er det pædagogiske personales vigtigste arbejdsredskab og omhandler arbejdet med de seks læreplanstemaer, den pædagogiske praksis, børnemiljøet samt beskrivelse af de metoder vi anvender i arbejdet.

Arbejdet med læreplanen er tilrettelagt således, at personalet har arbejdet i grupper på tværs af institutionen. Efter drøftelse og evaluering samler vores lokale læreplansudvalg materialet og redigerer og justere til vores endelige udkast. Vi evaluere vores pædagogiske praksis inden udarbejdelse ved hjælp ECCERS og FECCERS, som alle andre institutioner i Viborg kommune.

I den pædagogiske praksis betyder det at:

- Vi vil give mulighed for at skabe en kultur, der er præget af et positivt livssyn, tryghed, trivsel og social forståelse.
- Vi vil give mulighed for at skabe en god omgangstone mellem børn, forældre og personale.
- Vi vil give mulighed for at skabe en kultur, hvor der er plads til forskelligheder og hvor det enkelte individ føler sig accepteret og værdsat.
- Vi vil give mulighed for i dagligdagen at give det enkelte barn mulighed for medbestemmelse.

Årshjulet

1.2 Værdier

Kommunens fastsatte værdier

Værdisættet fra "Lys i øjnene" udgør det fælles grundlag for arbejdet med børn i Viborg Kommune:

- Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan.
- Børn deltager aktivt i sunde fællesskaber. Derfor vil vi skabe sammenhæng og helhed i børns liv.
- Børn er forældrenes ansvar. Derfor samarbejder vi med forældrene om deres børns udvikling og trivsel.
- Børn møder engagerede og faglig kompetente voksne. Derfor anvender vi den viden, der virker.
- Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats. Derfor har vi særligt fokus på det brede tværfaglige samarbejde i nærmiljøet.

Derudover er "Det Strategiske Hus" Viborg Kommunes samlede vision, mission og strategi for dagtilbud. Vi vil:

- Være anerkendende og fokusere på børnenes ressourcer.
- Understøtte læring i børnefællesskaber.

Dagtilbuddets værdier

For vores institution er engagement en vigtig drivkraft, som skal være med til at sikre, at vi hver dag kan møde barnet, forældre og hinanden med empati og faglig nysgerrighed. Endvidere er vi enige om, at forældre samarbejde er vigtig, så vi sammen kan skabe de bedste præmisser og vilkår for det enkelte barn og familie.

Vi forsøger, at have en tilgang til børn, forældre og hinanden som personale, hvor succeshistorier og en basis af erfaringer, er med til at skabe udvikling for alle.

1.3 Pædagogiske principper

Kommunens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Det pædagogiske arbejde skal tilrettelægges, så det enkelte barn sikres den bedst mulige udvikling og læring i hele dets hverdag.
2. Princip: Der skal være fokus på at skabe de bedst mulige læringsmiljøer, hvor der tages hensyn til barnets perspektiv og det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.
3. Princip: De professionelle guider alle børn i forhold til at opleve værdien af fællesskab.
4. Princip: Dialog og samarbejde med forældre og netværk er en naturlig del af arbejdet med at sikre børns trivsel og læring.
5. Princip: Der fremmes en kultur, hvor arbejdet med IT er en naturlig del af det daglige arbejde.

Dagtilbuddets pædagogiske principper

1. Princip: Tager udgangspunkt i det enkelte barns behov og muligheder samt støtter barnets trivsel og læring i alle hverdagssituationer.
2. Princip: Vi skaber rum og læringsmiljøer gennem planlagte aktiviteter og temaer med udgangspunkt i læreplanen
3. Princip: Vi er bevidste om at have en anerkendende og inkluderende tilgang til børnene så de får mulighed for at blive en naturlig del af fællesskabet.
4. Princip: Tager udgangspunkt i det enkelte barns behov og muligheder, samt støtter barnets trivsel og læring i alle situationer.
5. Princip: Børnene introduceres til spil, musik egne optagelser m.m på Ipad og forskelligt billedemateriale.

1.4 Læringsforståelse

Kommunens fastsatte læringsforståelse

Jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud":

Tidlig læring er centralt for udvikling af børns potentialer og kompetencer. Oplevelsen af tryghed og tillid er de bedste betingelser for læring og udvikling. Tilknytningen er af stor betydning for børns udviklings- og læringsprocesser.

Læring handler om dannelse og udvikling og er en forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

Begreberne læring og udvikling går hånd i hånd. Barnet lærer, når det udvikler sig og udvikler sig, når det lærer. Begrebet læring kan også være et synonym for socialisering og/eller dannelse og knytter sig til barnets refleksion, handlinger og identitet.

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskabere af sin egen læring – en læring, som personalet skal støtte, guide og udfordre, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, der bliver brugt i de enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

Man kan også sige, at læring på en gang foregår i et spændingsfelt mellem det kognitive, psykodynamiske og samfundsmæssige - altså mellem barnets erkendelse, mestring, motivation, følelser og omgivelserne.

Dagtilbuddets læringsforståelse

Som menneske lærer vi gennem hele livet og vi udvikler os i samspillet med andre mennesker. Børnene er aktive skabere af egen læring og lærer gennem leg, oplevelser og undrerer. Der er vores pædagogiske opgave at tilrettelægge rammerne omkring børnene, så der er mulighed for fakta viden, inspiration og udfordringer i de læringsmiljøer vi er medskabende af. Vi reflekterer og evaluerer vores hverdag ud fra forskellige teoretiske modeller. Se Viborg kommunes "Læreplaner og pædagogisk praksis"

I Institutionen sker læring gennem en vekselvirkning mellem tilrettelagte aktiviteter og spontane oplevelser.

Planlægning af læringsmiljøet tager udgangspunkt i refleksioner i vores børnesyn, daglige rutiner, regler, normer, planlægning og organisering af hverdagen for børnene.

Børn lærer på forskellige måder, der er derfor forskel på hvilke aktiviteter, oplevelser mv., der særligt inspirerer, motiverer og giver mening for det enkelte barn.

Personalet i institutionen er opmærksomme på deres eget og børnenes engagement, som vi har erfaret er med til at give gode læringsbetingelser for børn.

Illustration 2

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på indhold og form
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum Voksenskabtlæring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. Læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. Støtte børns læring gennem samtaler. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og oplevelser. De pædagogiske handlinger ligger underforstået i miljøet. F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig. 1: De tre læringsrum (Basil Bernstein 2001)

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål

For at børnene kan mestre eget liv og bliver robuste, har det jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud" betydning, at:

- de professionelle gennem fællesskabet giver børnene mulighed for at lære at samarbejde og være en del af et struktureret og ustruktureret samvær
- de professionelle giver børnene mulighed for, at de kan mærke sig selv, sætte ord på følelser og behov
- de professionelle giver børnene mulighed for at tænke over egne handlinger og have omtanke for andre.

Disse almene kompetencer bliver udviklet i læringsmiljøer, hvor børn og voksne er sammen om aktiviteter, der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener samt kunst og kultur.

Jf. "Lys i øjnene" er det Byrådets mål:

- at børn bliver så dygtige, som de kan, trives og bliver livsduelige voksne. Det gør vi ved at inddrage og aktivere børnene i læringsprocessen og lade dem anskueliggøre den
- at børn, forældre og professionelle indgår i et forpligtende samarbejde. Det gør vi bl.a. ved at sætte ind på sprogområdet og herunder yde en særlig indsats for familier med flere sprog

Dagtilbuddets overordnede læringsmål

Som menneske lærer vi gennem hele livet, og vi udvikler os i samspillet med andre mennesker.

Børnene er aktive skabere af egen læring og lærer gennem leg, oplevelser og underen. Det er derfor vores pædagogiske opgave, at tilrettelægge rammerne omkring børnene, så der er mulighed for inspiration, og udfordringer i de læringsmiljøer vi er medskabende af.

Planlægning af læringsmiljøet indeholder overvejelser omkring vores børnesyn, vores daglige rutiner, regler, normer, planlægning og organisering af hverdagen for børnene. Børn lærer på forskellige måder. Hverdagen skal derfor være præget af tiltag, der giver alle børn særlige oplevelser, inspiration og motivere.

Som eksempel kan nævnes, at der i perioder arbejdes mere med sprog på forskellige niveauer, da det er vigtigt for vores institution. Vi bruger alle sprogkort, der er synlige for alle børn, således at de har lettere adgang til både det visuelle og talte sprog.

I perioder har det været venskaber, der har været fokus. Det har været for at støtte personlig udvikling og sociale kompetencer. Der har været lavet skuespil, fortællinger og små opgaver børnene, har løst sammen med forældre.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Kommunens fastsatte læringsmål for børn med særlige behov

Jf. TOPI (Tidlig opsporing og indsats) arbejder vi ud fra tre grundlæggende værdier:

1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler.
2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource.
3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis.

I forhold til børn, som viser tegn på mistrivsel, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.

Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov

I institutionen arbejder vi ud fra den overbevisning, at alle børn har udviklingsmuligheder. Det er vigtigt, at alle børn oplever at de er en del af et børnefællesskab. Barnet skal opleve, at det er en del af fællesskabet og trives i dets miljø. Vores udgangspunkt for børn med specielle behov er, at børn har forskellige forudsætninger, og det skal afspejles i aktiviteter og metoder vi anvender til det enkelte barn.

Det betyder at personalet skal hjælpe med, at barnet oplever gode relationer til andre i institutionen, eks leger med andre børn. Det er vores opgave, at hjælpe barnet til, at det mødes med åbenhed og forståelses. Derfor skal vi gennem pædagogiske aktiviteter være med til at etablere forskellige muligheder så barnet trives. Det kan være små legegrupper, hvor der kan være fokus og aktiviteter, som tager udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer. Vores erfaringer siger os, at hvor fokus rettes mod det, der virker, skabes udvikling både for det enkelte barn men også er medvirkende til at barnet bliver en del af fællesskabet.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion:

Det er vores opgave, at skabe rammer og muligheder for at støtte op omkring børn med særlige behov. Det er vigtigt, at vi er anerkendende og skaber et miljø, der kan inkludere alle børn. Vi tager forskellige individuelle hensyn i den daglige praksis. Som eksempel kan nævnes, at vi har børn, der holder pauser i perioder af dagen. Det kan være med fast iPad tid, hvor der kan tilbydes små opgaver, høres Mindfulness musik, eller andre pause aktiviteter, der passer til det enkelte barn.

Vi har også introduceret små pausekort, som nogle børn benytter sig af til selv at finde ro i hverdagen. Vi har dagligt på alle stuer børnemøder, hvor de introduceres til piktogrammer, som visualisere dagen forløb. Vi finder det vigtigt at alle i intuitionen får den samme ramme, så alle føler de er en del af fællesskabet.

Vi har derudover sprogkort, som alle personaler har på sig således at børn hurtigt og nemt kan understøttes i deres verbale sprog, så kommunikation bliver tilgængelig på flere planer.

Vi udarbejder handleplaner for børn med særlig indsats og inddrager forældre og vores relevante tværfaglige samarbejdspartnere for at komme til de bedste løsninger for det enkelte barn og deres familie.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Kommunens fastsatte sprogindsats

Alle 3-årige skal sprogvurderes. Det anbefales, at de 3-årige - når vurderingen viser, at de har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats - revurderes ved en 5-årsscreening. Det er lederens ansvar at udføre sprogvurderingen og sætte en eventuel sprogindsats i værk. Til sprogvurderingen anvendes Rambølls modul, og den foretages af en pædagog i institutionen.

Dagtilbuddets sprogindsats

Alle tre- årige sprogvurderes i institutionen. Forældre får en tilbagemelding om hvordan sprogvurderingen ser ud. Der tilrettelægges forskellige forløb i institutionen alt efter hvad de enkelte børn har behov for.

På hver stue er der en pædagog, der har det overordnende ansvar for sprogvurderinger og det overordnede sprogarbejde.

I institutionen har alle ansatte sprogkort synligt på sig. Kortene bruges til at understøtte det talte sprog. Børnene kan derudover finde kortene i garderoberne, fællesrummet og på legepladsen.

Vi har desuden billeder på væggen, der beskriver de forskellige følelser vi har. Børnene kan sammen med hinanden, eller med voksne anvende billederne til at formidle det som de ønsker at snakke om. Der er også små grupper, der har dialogisk læsning med sprogkufferter. Her får børn, og voksne en dialog omkring et konkret emne. Vi har i periode af året synligt for forældre hvilke emner/ord vi leger med. De vil hænge som små historier på de enkelte stuer.

Vi har i perioder af året forskellige sprog tiltag - Der kan være børn, som tilknyttes en sproggruppe, der koncentrerer sig om det mundmotoriske, hvor grupper koncentrerer sig om det at være i centrum og bruge sproget aktivt.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Kommunens fastsatte arbejde med overgange og sammenhæng

Det er Byrådets mål, at der er sammenhæng og helhed i børnenes liv. Det gør vi ved at arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og inddrage forældrene i det arbejde.

I Viborg Kommune ønsker vi, at der opstilles mål for overgange mellem dagpleje og børnehus for at sikre, at alle børn får den bedst mulige overgang fra et dagtilbud til et andet. For at sikre at vigtig viden ikke går tabt i overgangene, har Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI.

Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhæng

Det er Viborg kommunes målsætning, at der skal skabes en rød tråd i barnets liv gennem samarbejde mellem forskellige dagtilbud og mellem dagtilbud og skole. De kompetencer barnet har opnået i sit nuværende dagtilbud, skal det kommende dagtilbud og bygge videre på sammen med barnet.

Vi har i vores institution tæt samarbejde med sundhedsplejerske, dagpleje og skole. Som eksempel kan nævnes, at vi har haft en fast træffe tid med sundhedsplejerske i vuggestuen. Her kunne der drøftes forskellige temaer, så vi sammen havde forståelse for hinandens fag.

Vi har samarbejde med en skole hvor pædagogerne fra de to steder prøver at være en del af hinandens praksis.

Disse tiltag er med til at vi kan skabe de bedste overgange og sammenhænge til de forskellige sociale arenaerne som børnene skal begå sig i.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhæng

I vores praksis er der faste aftaler og strukturere for, hvordan overgange foregår. Vi introducere alle forældre til deres første samtale i vores institution om, hvordan overgange kommer til at udmønte sig i praksis fra vuggestue og til skolestart.

I den tid børnene går i institutionen er der fokus på overgange - I praksis vil vores vuggestuebørn i tiden op til skiftet til børnehave komme oftere på besøg i børnehaven. De vil sammen med en personale og evt. andre børn besøge den gruppe de snart skal starte i. Personalet fra Børnehaven vil også tage hyppigere kontakt til de enkelte børn, så der skabes en god kontakt inden opstart.

Vi opfordrer forældre til at deltage i de overgange, der foregår i vores institution, da de ved hvilke behov deres eget barn har behov for.

Vi arbejder systematisk med overgangsskemaerne fra Topi og forældrene er en vigtig del af denne udarbejdelse.

Til kommende skolestart besøge vi de to kommunale skoler som børnene skal starte i.

Der skæres blomkål til frokost

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

Vi er en integreret institution som har børn fra 0 - 6 år. Vi blev bygget i 2014 og flyttede i vores nye institution juni 2014.

Vi er normeret til 28 vuggestuebørn og 120 børnehavebørn.

Vi har to vuggestuegrupper med ca. 14 børn i hver gruppe.

Vi har 3 børnehavegrupper, som i perioder har 30 børn på stuerne.

Vi har en udegruppe, der har 30 børn i gruppen. De går på ture ud af huset 3 til 4 dage om ugen, hvor de benytter sig af den omkringliggende natur. Derudover har de et stykke jord, hvor der er skov og bålhytte tilknyttet stedet.

I dagligdagen finder vi det vigtigt at børnene er tilknyttet den gruppe de har som basisgruppe. Vi ser en styrke i, at børnene i mange sammenhænge er blandet i alder. De mindste lære af de større børn og de ældste lærer at tage hensyn til de yngre børn. Vi bruger dog også, at opdele både vuggestue og børnehave grupperne i mindre grupper efter behov, køn m.m.

Vores børn kommer hovedsageligt fra vores nærområde, derudover modtager vi børn fra de små landsbyer omkring os. Vi modtager børn fra alle samfundslag og har i øjeblikket også ca. 1/5 flersprogsbørn i institutionen.

Institutionen har madordning, hvilket betyder, at vi har en køkkenansvarlig og en medhjælper i køkkenet. De tilbereder sundt og nærende mad efter sundhedsstyrelses anbefalinger. Der bliver både tilberedt varm mad dagligt, men også smurt madpakker til udegruppen og de børn, der ellers skal på ture ud af huset.

Den samlede personalegruppe består af 26 medarbejdere (inkl. lederne og to køkken personaler) Vi har altid tilknyttet både pædagogisk assistent (PAU elever) og pædagogstuderende i vores institution.

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Alle læreplanstemaer har bidraget lige meget til børnenes udvikling

Kommentar:

Vi finder det vigtigt, at vi kommer omkring alle læreplanstemaer gennem året. Vi oplever også ofte at vi arbejder med flere temaer i samme projekt.

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Praksisfortællinger
- Foto
- Barnets log-bog
- Iagttagelser/observationer
- Børneinterview
- Her og nu observationer

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- ECERS
- LP
- SMTTE
- Læringshistorier
- Basisanalyse- didaktik

3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

Vi evaluerer vores praksis på flere niveauer. Når vi evaluerer er det vigtigt, at vi kender vores mål, da vores evaluering skal tage udgangspunkt i, om vi så har formået at opnå det vi har sat som mål for forskellige tiltag.

Vi anvender vores materiale til at justere på de enkelte mål. Evaluering er en refleksion og dialog, der ofte foregår på vores personale og team møder. Efter projekterer, evaluerer vi om vi opnåede de mål, vi inden projekts opstart havde opsat(Eksempel motionsuger) efter evaluering har vi erfaret at børnene i både vuggetue og børnehave ville profitere af, at vi næste gang udvidede projektet til to identiske uger, da børnene udviste stor glæde og engagement og

Edderkop projekt

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Vi forsøger at give børnene de bedste muligheder for at blive robuste børn, der kan begå sig i forskellige fællesskaber. Vi ønsker at børnene skal indgå i et miljø, hvor de kan udtrykke meninger og ønsker overfor andre børn og voksne.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Et læringsmål hvor børnene får styrket deres selvværd og endvidere udvikler tro på sig selv og egen formåen, samt udvikler selvstændighed.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene tager initiativer, eksperimenterer og bruger erfaring og viden. overføre deres viden og oplevelser til leg.
2. Tegn: Børnen udvikler tro på sig selv og egen formåen, forstår at sige til og fra.
3. Tegn: Børnene mestre forskellige udfordringer i forhold til udvikling igennem deres børnehaveliv.
4. Tegn: Børne tager, initiativ og kan sætte ord på dem.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: Personalets styrker børnenes personlighed og selvværd gennem nysgerrighed og virkelyst.
2. Tiltag: Personalet vejleder og guider børnene i positiv retning.
3. Tiltag: At børnene er aktivt deltagere i hverdagen og derigennem bliver selvhjulpne.
4. Tiltag: Vi støtter børnene, i at sætte ord på valg, følelser, initiativer og holdninger.

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

Børnene oplever en institution hvor der er plads til alle. At de får oplevelsen af, at selv om vi er forskellige forsøger vi at finde de bedste løsninger, både for den enkelte og dermed også for gruppen som helhed. Der er godt kan eksistere særregler for de enkelte børn som en naturlig del i vores hverdag.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Et læringsmiljø hvor børnene opnår gensidig respekt, samt en positiv omgangsform og tone. At de samarbejder, indgår kompromiser og finder fælles løsninger. Endvidere ønsker vi at styrke deres empati, indføling for andres følelser og behov og derigennem give dem grobund for at knytte venskaber.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At de opsøger leg og aktiviterer sammen med andre børn.
2. Tegn: At vi ser at børnene har en eller flere venner.
3. Tegn: At de er opmærksomme på og viser hensyn til andre børn.
4. Tegn: At de håndterer konflikter gennem dialog.
5. Tegn: At de løser konflikter bedre på egen hånd.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med social kompetence angivet:

1. Tiltag: Give plads til leg og støtte børnenes fællesskab og samarbejde gennem positiv opmuntring og guidning.
2. Tiltag: Personalet optræder som gode rollemodeller, har fokus på venskaber, støtter eksisterende og skaber rum for nye.
3. Tiltag: At vi arbejder i små grupper, med henblik på at styrke barnets relationer.
4. Tiltag: At vi i dagligdagen har fokus at styrke børnenes empathiske evner.

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

Vi ønsker at skabe et læringsmiljø, der tilpasser kompleksiteten af sproget, så det passer til børnenes kompetencer. Vi ønsker, at børnene kan anvende sproget til at udtrykke og forstå andres og egne følelser/behov, for derigennem, at bruge sproget blandt andet som redskab til konfliktløsning og bearbejdning.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vi skaber mulighed og rammer for at børnene tilegner sig og udvikler krops-, - og verbalt sprog. At vi styrker børnenes interesser for bøger, historie fortælling, dialogisk læsning, højt læsning, rim og remser samt tal og bogstaver. Børnene møder nærværende voksne, der bevidst bruger sproget kreativt og italesætter det de gør. Vi er bevidste om at arbejde i mindre grupper og dens betydning for barnets udvikling. Derudover at børnene bruger sproget til at udtrykke og forstå egne og andres følelser og behov.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene bruger sproget: leger med ord, bruger rim/remser, små sange i leg, og at de frivilligt indgår i dialog ved f.eks. børnemøder.
2. Tegn: At børnene aktivt deltager i børnemøder, dialogisk læsning og legen.
3. Tegn: At børnene anvender og viser interesse for strukturtavle, sprogekort og IT i deres daglidag.
4. Tegn: At børnene anvender sproget til konfliktløsning.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Vi deler børnene op i små grupper, for at skabe fokus på det enkelte barns sproglige udvikling, f.eks. sang, højt læsning, dialogisk læsning rim remser m.m.
2. Tiltag: Vi giver barnet mulighed for at komme i centrum og øve sig i at fortælle og blive hørt.
3. Tiltag: Vi anvender sprogekort, strukturtavle og IT for at underbygge det verbale sprog.
4. Tiltag: Der er tilgængelige sproglige materialer. f.eks. spil, bøger, Ipads mm.

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Vi ønsker, at børnene dagligt får mulighed for alsidige udfordringer og oplever glæden ved bevægelse og egen krop.

At børnene gennem bevægelse får styrket deres balance, finmotorik og grovmotorik, så den med tiden automatiseres og derved skaber overskud til læring.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At børnene viser glæde ved fysisk udfoldelse og aktiv deltagelse.

At personalet er gode rollemodeller, der sætter fokus på glæden ved bevægelse, støtter og opmuntrer børnene i deres fysiske udfoldelse.

At børnene eksperimenterer med krop bevægelse og sanser.

At børnene dagligt får mulighed for fysisk udfoldelser, (bruge de store muskler).

At rummene inspirerer til bevægelse, at der tilbydes og rum og aktiviteter, hvor børnene kan udfolde sig motorisk.

At børnene kan veksle mellem at være i kropslig ro og bevægelse.

At børnene begynder at blive selvhjulpne.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene viser glæde ved aktiviteter og selv tager initiativ til at gentage legene f.eks motionsuger, sanglege, regellege m.m.
2. Tegn: At børnene har naturlig viden/bevidsthed omkring sundhed, eksempelvis "se jeg har røde kinder, mærk mit hjerte banker".
3. Tegn: At børnene forstår at veksle mellem afslapning og bevægelse.
4. Tegn: At børnene med tiden mestre toiletbesøg, samt af og påklædning.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Der er ugentlig mindst en tur dag, hvor vi bruger nærmiljøet, skov, boldbaner og lokale legepladser.
2. Tiltag: Motions uger er årligt tilbagevendende projekt
3. Tiltag: Vi har i perioder små grupper med "spring sproget frem", dans, sang, motorik og musik.
4. Tiltag: Børnene er på legepladsen hvor der, hvor der er andre muligheder for fysiske udfoldelse og motoriske udfordringer. Tarzan bane, balance bom, cykelbane m.m.
5. Tiltag: Mindfulness, fodbad og massage.

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med natur og naturfænomener angivet:

Børnene oplever naturens mangfoldighed og får mulighed for at erfare gennem sanser og får kendskab til naturen, samt udvikle respekt for naturen og dyreliv. Børnene introduceres til de forskellige fænomener som regn, torden og årstider m.m.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Børnene oplever naturens mangfoldighed og har mulighed for at erfare gennem sanser. De får kendskab til naturen, samt udvikle respekt for natur og dyreliv. Børnene introduceres til de forskellige årstider og forskellige fænomener, vand, regn, blæst, sol m.m.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene viser glæde og nysgerrighed for at færdes i naturen
2. Tegn: at børnene bruger naturen som et rum for leg og bevægelse, hvor fantasien og kreativiteten kommer til udtryk.
3. Tegn: Børnene udviser kendskab og viden om naturens mangfoldighed og udviser respekt for dyr og planteliv.
4. Tegn: Børnene deltager i affaldssortering.
5. Tegn: At børnene bliver opmærksomme på årstidernes skift. Ses blandt ved at de ved hvilket overtøj, de skal have på.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: At børnene ved dialog og oplevelser får viden om de skiftende årstider.
2. Tiltag: At børnene er ude i al slags vejr, de forskellige årstider bruges til forskellige aktiviteter. Sne, blomster og bær plukning, dyrespor m. m
3. Tiltag: Ved struktur tavle taler vi om vejret, årstider uge dage m.m.
4. Tiltag: projekter affalds sortering, papir, batterier, og projekter om forskellige planter, dyr og insekter.

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Vi skaber mulighed for, at børnene får kendskab til og udvikler forståelse for kulturelle værdier i lokal samfundet. Vi ønsker, at vores børn får kendskab til egne og andres traditioner og kulture. I institutionen benytter vi kulturens mangfoldighed i form af musik, sang, kunst, dans, teater og idræt og udøver dette sammen med børnene.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Børnene præsenteres for forskellige kulturelle udtryksformer, derigennem opmuntres de til at udvikle egne unikke evner og opfordres til at prøve nye kreative udfoldelses muligheder. Desuden er humor en vigtig del af hverdagen, så de udvikler deres humoristiske sans og bruger den i interaktion med andre uanset alder og kulturel baggrund.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene udvikler forståelse for andres vaner og levevilkår.
2. Tegn: Børnene leger på tværs af forskellighed og kulturel baggrund.
3. Tegn: At børnene kan være sjove og more sig.
4. Tegn: At børnene glæder sig og aktivt og deltager i børnehavnens traditioner.
5. Tegn: At børnene kender til forskellige kulture og traditioner.
6. Tegn: At børnene anvender forskellige materialer på opfordring og ved egen initiativ.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Vi formidler og tilrettelægger aktiviteter ud fra et mangfoldigt perspektiv på kulturelle værdier og traditioner
2. Tiltag: Vi er inspiratorer og formidlere på forskellige kunstneriske udtryksformer.
3. Tiltag: At året igennem ferjes højtider og andre tilbagevendende traditioner.
4. Tiltag: Personalet taler med børnene om forskellige kulturformer, vaner og levevilkår.
5. Tiltag: Personalet udviser som voksen humoristisk sans.

Motorikrummet

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

Arbejdet med børnemiljøet skal være en del af det pædagogiske arbejde, hvor det er relevant. Vi tænker det ind i læreplanstemaerne, når vi tilrettelægger vore praksis.

Vi bruger forskellige metoder til børnemiljøet, vi har eksempelvis brugt børneinterview i flere projekter. Vi anvender det til at se børnemiljøet ud fra børnenes perspektiv. Vi har også forsøgt med Mosaik metoden, en metode hvor vi har fulgt børnenes spor. I praksis fulgte vi børnenes spor ved hjælp af kort og samtaler. De fortalte hvilke steder, de godt kunne lide at opholde sig og hvorfor. Efterfølgende ændrede vi vores praksis for rummene.

Vi anvender også vores didaktiske modeller til arbejdet med børnemiljøet. Har vi lavet nye tiltag i grupperne (Projekter, spisning eller samlinger) anvender vi modellerne til at se Tegn, eller tiltag så vi evt. kan ændre, så børnenes trivsel kommer i fokus.

Indretning i institutionen bliver også ofte ændret, alle vores møbler og ting er på hjul. Det har vi bevidst valgt, da børnene ofte selv gør opmærksom på, at de har behov for andre legestationer. I øjeblikket ønsker de ofte et nyt værelse. De ved, at vi kan flytte små reoler, store tæpper på gulvene kan også flyttes. Derved kan der hurtigt etableres et nyt rum ud fra børnenes ønsker. Et vigtigt arbejdsredskab er ofte vores børneinterview og logbøger. Ved at analysere disse metoder, får vi ofte stor viden omkring børnenes ønsker og behov. Som eksempel er børnemøder i perioder alders opdelte, da vores børn tydelig viste, os at de havde behov for forskellig informationer.

I vuggestuen bruger vi ofte børnehaven som udfordring til de større børn. De giver ofte selv udtryk for når de er klar til den store nye verden. Vi respekterer det ved at de kommer på besøg i børnehaven, dog med små tiltag, der gør dem trygge ved situationen.

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Vi møder alle børn med respekt og anerkendelse, og derved skabe de bedste læringsmiljøer for børnene. Gennem tilrettelæggelse af det daglige pædagogiske praksis er vi medskabende til at skabe en platform, hvor der er tryghed og trivsel.

Personalet er medvirkende til, at børnene bliver funderet i sig selv og sine omgivelser. Det er vigtigt, at vi i det daglige pædagogiske arbejde har fokus på børnenes trivsel og ændre praksis efter børnenes ønsker, behov og udvikling.

Børnene skal gennem valg og fravalg (efter alder) have indflydelse på sin hverdag. Vi inddrager barnet i beslutningsprocesser, selvfølgelig på barnets niveau. Det kan gøres ved forskellige tiltag eks - valg af sange, der skal synges, hvilken leg der skal leges, og hvilken tur vi skal vælge.

Det tages i praksis hensyn til barnets behov ud fra en pædagogisk vurdering. Vi har i personalegruppen fokus på engagement, som er medvirkende til en god stemning og trivsel, som er smittende på børns læringsmiljøer.

6 AFSLUTNING

Vi arbejder altid med vores læreplan som et arbejdsredskab, den bliver benyttet som fast håndbog, når der igangsættes projekter, temaer m.m på alle niveauer. Det skal gerne skinne igennem til de tiltag som forældre og børn oplever og er en del af i vores institution.

Vi har til de sidste forældremøder valgt, at gennemgå elementer fra læreplanen til forældre også. Dette er for at skabe en sammenhæng mellem det vi går og går i det daglige og hjem til forældre.

som en sidste information vil vi blot kort informere om nogle faktuelle tal for vores institution.

Vuggestuen består af to basisgrupper med ca. 14 børn tilknyttet hver gruppe.

Børnehaven er inddelt med 4 basisgrupper med ca. 30 børn i hver. En af basis grupperne er en udegruppe.

Institutionen har en mangfoldig børnegruppe, som kommer fra mange samfundslag i byen. Vi har de sidste år haft ca. 20- 25 flersprogsbørn, der kommer fra Østeuropa og andre er flygtningefamilier.

Du er velkommen til at kontakte os for yderligere oplysninger enten på tlf. 87871350 eller se yderligere oplysninger på Viborg kommunes hjemmeside - Dagtilbud område sydøst.
Her vil der være en beskrivelse af institutionens fakta m.m.

Venlig hilsen

Bøgeskovens Børnehus
Koldskær 5
8850 Bjerringbro

Leder Lene Bay Mail : lm3@viborg.dk

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder "Hjernen&Hjertet", fordi det forener den logisk-rationelle "hjerneaktivitet" det er at måle og dokumentere kvalitet, med den "hjerteaktivitet", det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, "Dialogprofiler" til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**